

Medlemmer, dels landbrugskyndige og dels den fiskerikyndige Fiskeriinspektør; det Af-snit, som er skrevet mest nøgternt, mest forstaaende og mest i Kontakt med de virkelige foreliggende Forhold, synes jeg, er skrevet af Fiskeriinspektøren.

Naar Kommissionen, som jeg har fremhævet, stadig har haft for Øje, at Udløbet kan blive ved Hvide Sande, saa er det berettiget for mig et Øjeblik, men ogsaa kun et Øjeblik, at dvæle ved, hvorledes Forholdene var, den Gang Udløbet fandtes ved Nymindegab. Dette, at Materialvandringen har tvunget Udløbet saa langt Syd paa, har skabt de store Engdrag derude, har skabt baade Værnet og Tipperne tillige med en hel Del af de Enge, som Lodsjerne ejer. De eksisterede slet ikke, da Løbet laa længere oppe, der, hvor man nu igen søger at faa det. Saa spørger man: Var der da noget Fiskeri, og var der ikke store Oversvømmelser, da Udløbet fandtes ved Nymindegab? Ja se, den Gang havde man ikke Statistik over, hvor meget der fiskedes, men jeg har selv som ganske ung Gaardmand holdt derude med min Vogn for at hente Fisk, og saaledes gjorde alle i mange Miles Omkreds. Det var ikke helt ubetydeligt, hvad der blev skaffet i Land af den halve Snes Baade, som hvert Døgn fiskede udfor Nymindegab. Den Fisk, som ikke blev hentet af Omegnens Folk, blev saltet i et stort Salteri derude — maaske nogen har set Tuxens Billede af dette —, saa blev den tørret og derefter læsset paa Vogn — den Gang havde man ingen Jernbane derovre — og blev saa kørt helt ned til Holsten, hvor der blev huseret med Fisk fra Gaard til Gaard. Det var, som sagt, ikke ubetydelige Værdier, der blev fisket for den Gang, men det er, som om det ikke gør det fjerneste, at man ødelægger den gamle Plads, ødelægger det Fiskerleje og det Liv, som findes der, ødelægger dem, der har bygget deres Huse i Læ af Fiskerlejet, og den Trafik, som dette Fiskerleje frembød.

Hvad der er værre, er maaske dog det, som er ødelagt for Landbrugets Vedkommende, siden man begyndte at eksperimentere ved Hvide Sande. Det staaer for Resten ogsaa i den sidst afgivne Kommissionsbetænkning, hvor der til Dels er gjort Rede for Engenes nuværende Udseende. Somme Steder er de ganske øde, idet Græsvæksten er død, andre Steder er de meget beskadigede, da de ikke kan taale disse vældige Saltvands-oversvømmelser. Den bestaaende Græsart er gaaet ud, og hen paa Foraaret, naar Solen begyndte at skinne, og det begyndte at

tørres derude, kunde man endogsaa se Saltet ligge henover Engene. Det siger sig selv, at der gaar mere end Aar og Dag, før nye Græsarter danner sig, før der bliver gode Enge igen. Jeg haaber, at jeg er saa kendt herinde, at man vil tro mig, naar jeg taler om min egen Erfaring i saa Henseende. Jeg har ikke længere Gaarden — min Søn driver den nu —, men fra den Eng, som havde Forbindelse med Ringkøbing Fjord, hentede jeg tidligere altid 10 gode Læs Hø. Nu faar de paa Gaarden kun 4 Læs. Tænk Dem en stor Egn Befolkning Aar efter Aar lide et saadant Tab! Et Læs Hø er mange Penge værd, efter som Priserne er nu om Stunder baade paa Foder og Kvæg.

Jeg kunde nævne flere andre Ting, men jeg har lovet at fatte mig saa kort som muligt. Der var derude vist det rigeste og det mest ejendommelige Fugleliv, som fandtes noget Sted i Danmark. Der fandtes de fleste Arter baade af Vadefugle og af Sangfugle, ja, Fuglelivet derude var kendt af lærde over hele Europa. Der kom Englændere og Folk fra fjernere Lande, Botanikere og Zoologer, og det, som tiltalte dem mest, var denne Fugleverden. Der var Steder saa store som denne Sal, hvor man ikke kunde sætte sin Fod uden at risikere at træde paa en Rede. Det er nu alt sammen ødelagt, selvfølgelig paa Grund af disse Oversvømmelser.

Jeg har kun villet nævne dette for at vise, hvilken Betydning det har, naar man gør, hvad man kan, for at ødelægge en bestemt Plads og den tilgrænsende Egn. Det har ikke været morsomt for os at maatte se paa, at de førte Baadene forbi vore Vinduer et andet Sted hen, og det har heller ikke været morsomt for os om Sommerkvælden at se dem køre igennem Byen med et enkelt Hølæs, vi, som var vante til at se Snese og atter Snese af Hølæs.

Nu skulde altsaa det Lovforslag, der her foreligger, kunne tilfredsstille baade Landbruget og Fiskeriet. Jeg tvivler noget, men jeg vil indrømme en Ting, nemlig at Kommissionen er kommet til det rigtige Resultat, naar den bestemt hævder, at det største Hensyn, der maa tages i denne Egn, er til Landbruget. Det har man aldrig før været saa klar over og udtalt saa bestemt, som Kommissionsbetænkningen her gør det. Men derfor vil jeg dog haabe, at Løsningen bliver saaledes, at der ogsaa vil kunne drives en hel Del Fiskeri derude, thi Fiskebestanden udfor Nymindegab og lidt længere Nord paa er rig, det er sikkert og vist. Kommissionsbetænkningen fra 1900 siger